

TASARIMLARIN ULUSLAR ARASI BAŞVURUSU, TESCİLİ VE KORUNMASI

Av. Dr. Cahit SULUK, E-Mail: csuluk@hotmail.com

I. GİRİŞ

Fikri mülkiyet haklarında, esas itibariyle ülkesel koruma ilkesi kabul edilmiştir. Yani bir fikri mülkiyet hakkı hangi ülke(ler)de tescil edilmişse o ülke(ler)de korunmaktadır. Bu hakların uluslararası alanda daha kolay korunmasına yönelik çabalar son zamanlarda artmıştır. Gerçi bu arayış 1800'lü yıllara kadar geriye giden uzun bir tarihi geçmişe sahiptir. Ancak son yıllarda dünya ticaret hacmindeki artışa paralel olarak, bu yöndeki çabaların yoğunlaştığı görülmektedir. Sözgelimi, markaların tesciline ilişkin 1989 tarihinde imzalanan Madrid Protokolü ve tasarımlara ilişkin 1999 tarihli Cenevre Anlaşması bu çabaların birer ürünüdür. Yine Avrupa Topluluğu Hukukunda bu alanda önemli gelişmeler yaşanmaktadır. 1993 tarihli Topluluk Marka Tüzüğü ile Topluluk Markası ve 2002 tarihli Topluluk Tasarım Tüzüğü ile Topluluk Tasarımı hayata geçirilmiştir. Topluluk Patentine ilişkin çalışmalarda önemli mesafeler alınmış olup, yakın bir gelecekte Topluluk Patentinin hayata geçeceğini şimdiden söylemek yanlış olmayacaktır.

Hemen belirtmek gerekir ki, fikri mülkiyet haklarının uluslararası tescili ile bu hakların uluslararası düzeyde korunması farklı kavramlardır. Bugün için uluslararası başvuru ve tescilde önemli mesafeler kat edilmiş olmakla birlikte, anılan hakların korunması bakımından, kural olarak ülkesellik ilkesinin bugün de geçerli olduğuna işaret edilmelidir. Sözgelimi, hak sahibi bir tasarımı hangi ülkede tescil ettirmişse, sadece o ülkede ve o ülkenin mevzuatı çerçevesinde korunur. Bu bağlamda, bugün için bir dünya patentinden, dünya markasından ya da dünya tasarımından söz etmek mümkün değildir. Yani fikri mülkiyet haklarının korunması bakımından evrensellik ilkesi geçerli değildir. Ancak bu hakların korunmasında, bölgesel düzeyde de olsa birtakım adımların atıldığını söylemek mümkündür. Sözgelimi, Topluluk Markası ve Topluluk Tasarımı hak sahibine Avrupa Birliği (AB) düzeyinde koruma sağlamaktadır. Topluluk Markası ve Topluluk Tasarımına ilişkin koruma, üye ülke hukuklarından bağımsız olan Topluluk Hukuku çerçevesinde gerçekleşmektedir. Topluluk Markası ve Topluluk Tasarımı elde etmek için AB'ye üye ülkelerden birinin vatandaşı olma şartı bulunmamaktadır. O nedenle Türk vatandaşları da bu korumadan yararlanabilmektedir.

Bu açıklamalar ışığında akla fikri mülkiyete ilişkin anlaşmaların ne işe yaradığı sorusu gelmektedir. Bu anlaşmaların birkaç fonksiyonu bulunmaktadır. İlk olarak, konuya ilişkin uluslararası anlaşmalar, uluslararası başvuru prosedürünü kolaylaştırır. Yani bu anlaşmaların bir kısmı tescil prosedürüne ilişkindir. Sözgelimi, bir Türk vatandaşı İtalya, Japonya, İsviçre ve Amerika'da bir markasını tescil ettirmek istiyorsa, ya ilgili ülkelerin patent ofislerine tek tek başvurarak tescilini yaptırır; ya da, daha kolay bir yol olan ve anılan ülkelerin de taraf olduğu Madrid Protokolü gereği, uluslararası başvuruları kabule yetkili olan İsviçre'nin Cenevre kentinde bulunan WIPO'nun Uluslararası Bürosu kanalıyla tescil başvurusunu yapar. İkinci olarak, hakların korunması ve takibi bakımından yeknesak uygulama sağlamak için bazı anlaşmalar kabul edilmiştir. Sözgelimi, hakka konu ürünlerin (ve hizmetlerin) sınıfları, uluslararası anlaşmalarda öngörülen şekilde yapılmaktadır. Markalar bakımından Nis, patentler bakımından Strazburg, tasarımlar bakımından Locarno Anlaşmaları bu tür anlaşmalardır. Üçüncü olarak, yukarıda sözü edilen amaçların gerçekleştirilmesi ve temel ilkelerin belirlenmesi bakımından birtakım anlaşmalar imzalanmıştır. Örneğin, fikri mülkiyet haklarının anayasası olarak nitelenen 1883 tarihli Paris, 1886 tarihli Bern, Dünya Ticaret Örgütünü kuran Anlaşmanın eki olan 1995 tarihli Ticaretle Bağlantılı Fikri Mülkiyet Anlaşması (TRIPS) ve Dünya Fikri Mülkiyet Teşkilatı'nı (WIPO) kuran Anlaşma bunlardan bazılarıdır. Bugün için evrensel koruma

ilkesi benimsenmemişse de, Paris, Bern ve TRIPS gibi anlaşmalar yoluyla bu anlaşmalara taraf ülkelere, anılan haklara asgari düzeyde de olsa koruma sağlaması yükümlülüğü getirilmiştir.

Bu çalışmada tasarımlarla ilgili kabul edilmiş uluslararası anlaşmalar hakkında kısa bilgi verilecektir.

II. TASARIMLARIN ULUSLARARASI TESCİLİNE İLİŞKİN LAHEY ANLAŞMASI

Tasarımların uluslararası alanda saklanması (deposit) düzenleyen Lahey Anlaşması 1925 tarihinde imzalanmış olup 1928 yılında yürürlüğe girmiştir . Lahey Anlaşmasının, 1934 tarihli Londra, 1960 tarihli Lahey olmak üzere yürürlükte olan iki ayrı versiyonu bulunmaktadır. Bazı ülkeler bu anlaşmalardan birine, bazı ülkeler ise her iki versiyonuna da taraftır. Ancak, daha ziyade 1960 tarihli Lahey versiyonunun uygulaması bulunmaktadır . 1934 tarihli Londra'da kabul edilen metne göre yapılan müracaatlar oldukça azdır. Sözelimi, 2000 yılında Lahey Anlaşması çerçevesinde yapılan 4334 başvurudan sadece 210 adedi 1934 tarihli değişikliğe göre gerçekleştirilmiştir . Bu Anlaşma birkaç kez değişikliğe uğramıştır. Bugün her iki versiyonu da yürürlükte bulunan Anlaşmanın, aşağıda ele alınacak olan Cenevre Anlaşmasıyla üçüncü bir versiyonu daha kabul edilmiş olup, Anlaşmanın bu yeni versiyonu henüz yürürlüğe girmemiştir. Yürürlükte bulunan Anlaşmaya, bugün toplam 34 devlet taraftır . Taraf olmayanlar arasında Amerika ve Japonya gibi ülkeler de bulunmaktadır. Türkiye, Londra ve Lahey versiyonlarına taraf olmamakla birlikte, önümüzdeki birkaç yıl içinde yürürlüğe girecek olan Cenevre Anlaşmasına imza koymuştur.

Anlaşmanın amacı, bir başvuruyla birden çok taraf ülkede tasarımların tescilini sağlayarak tasarım korumasının önündeki engelleri kaldırmaktır. Diğer bir deyişle, Anlaşmanın hedefi, tasarım tescilini uluslararası düzeyde basitleştirmek ve parasal tasarruf sağlamaktır. Lahey Anlaşmasında, kural olarak prosedüre ilişkin hükümler bulunmakta olup, maddi hukukla ilgili hükümler mevcut değildir. Bu özellikleriyle Anlaşma, markaların tescilini düzenleyen 1891 tarihli Madrid Anlaşması ve 1989 tarihli Madrid Protokolü ve patent ve faydalı modellere ilişkin Patent İşbirliği Anlaşması (PCT) ile benzer bir işleve sahiptir.

Lahey Anlaşmasıyla endüstriyel tasarımların saklanması/depolanmasını (deposit) sağlayan bir Lahey Birliği kurulmuştur. Lahey Birliği, WIPO'nun Uluslararası Bürosu tarafından idare edilmektedir. Yapılan uluslararası başvurular, Uluslararası Büro tarafından tescil edilmekte ve Uluslararası Tasarımlar Bülteninde (International Designs Bulletin) yayımlanmaktadır. Yenileme ve tasarım sahibinin unvan ve adres değişikliği gibi işlemler Uluslararası Büro tarafından gerçekleştirilmektedir. Böylece hak sahipleri tek başvuru ile yenileme ve adres değişikliği gibi prosedüre ilişkin işlemleri kolay bir şekilde yapabilmektedir. Başvuru için geçerli dil İngilizce ve Fransızca'dır. 1934 tarihli versiyonda sadece Fransızca geçerlidir. Geçerli para birimi ise İsviçre Frangı'dır.

Endüstriyel tasarımların saklanması için, daha önceden taraf bir ülkede başvuru yapma zorunluluğu bulunmamaktadır. Böylece başvuruya yetkili kişi, kendi ülkesinde veya taraf ülkelerden birinde daha önceden bir başvuru yapmaksızın, ilk olarak doğrudan Uluslararası Büroya başvurabilmektedir. Anlaşmaya taraf devlet vatandaşları, bu devletlerden birinin vatandaşı olmamakla birlikte ikametgahı ya da ticari veya sınai faaliyeti üye ülkelerden birinde bulunan gerçek ve tüzel kişiler başvuru hakkına sahiptir. Türkiye Anlaşmaya taraf olmamakla birlikte, taraf devletlerden birinde ikametgahı ya da ticari faaliyeti bulunan Türk vatandaşları da başvuruda bulunabilecektir. Başvurular, ya doğrudan Uluslararası Büroya, ya da bu Büroya gönderilmek üzere taraf ülkelerin ulusal ofislerine yapılabilir. Anlaşma, bu yönleriyle markalara ilişkin Madrid Anlaşması ve Madrid Protokolünden farklı bir düzenlemeyi içermektedir. Yapılan başvuruda tasarımın hangi

ürün(ler) için uygulanacağı belirtilmelidir. Locarno Anlaşmasına göre aynı sınıfta olan ürünler bakımından çoklu başvuru mümkündür. Ancak bir başvuruda en çok 100 tasarım olabilir. Anlaşma bu yönüyle de Topluluk Tasarım Tüzüğünde ve Türk Hukukunda kabul edilen sınırsız çoklu başvuru anlayışından farklı bir düzenlemeye sahiptir. Ayrıca nasıl ki, ulusal ofislere yapılan başvurular Paris (ve TRIPS)'in öngördüğü rüçhan hakkına temel teşkil etmekteyse, Uluslararası Büroya yapılan başvurular da rüçhan hakkı sağlamaktadır. Tasarımlar bakımından ülkemizde 12 ay olarak uygulanan rüçhan süresi Lahey Anlaşması bakımından 6 ay öngörülmüştür.

Anlaşmaya taraf ülkelerin, yapılan başvuruları, ulusal hukuklarının öngördüğü şekilde inceleyerek reddetme imkanı vardır. Ancak uygulamada, bu duruma nadiren rastlanmakta olup, yılda ortalama 15 civarında başvuru reddedilmektedir. Endüstriyel tasarım başvuruları 5 yılda bir yenilenmektedir. Minimum koruma süresi 10 yıldır. Bu süre, taraf ülke hukuklarında daha uzun ise, bu sürenin sonuna kadar 5'er yıllık dönemler halinde uzatılabilmektedir. Bu yönüyle Lahey Anlaşması, Topluluk ve Türk Hukukunda öngörülen maksimum 25 yıllık koruma süresine cevap verebilecek niteliktedir.

Bu Anlaşma, kendinden beklenen başarıyı sağlayamamıştır. Çünkü, Anlaşmaya taraf ülkelerin tasarım mevzuatları birbirinden önemli farklılıklar içermektedir. Özellikle tasarımların tescilinde bazı ülkelerin esasa ilişkin inceleme sistemini benimsemiş olmalarına karşılık, bazılarının incelemesiz sistemi kabul etmiş olmaları, temel amacı tasarım başvurusunu kolaylaştırmak olan bu Anlaşmanın başarısını olumsuz yönde etkilemiştir. Yine başvurudan önce yeni sayılma süresinin (grace period) öngörülmemiş olması da başarısızlıkta önemli bir etkidir. Anılan Anlaşma yoluyla yapılan başvuru sayısının yıllık ortalama 4000 gibi çok düşük bir rakam olması bunun en iyi kanıtıdır.

Lahey Anlaşmasının 18 Ağustos 2003 tarihi itibarıyla 34 taraf devlet bulunmaktadır. Türkiye, bu Anlaşmaya taraf değildir.

III. LAHEY ANLAŞMASINDA DEĞİŞİKLİK YAPAN 1999 TARİHLİ CENEVRE ANLAŞMASI

Yukarıda da belirtildiği üzere 70 yılı aşkın bir süredir uygulamada olan Lahey Anlaşması yeterli ilgiyi görmemiştir. O nedenle son zamanlarda Anlaşmada yeni değişiklikler yapılarak, taraf olmayan ülkelerin katılımı sağlanmaya çalışılmaktadır. 1991 yılında bu yönde çalışmalar başlamış olup, WIPO'nun uzmanlarınca Cenevre'de yapılan toplantılarda Anlaşmanın değiştirilmesi müzakereye açılmıştır. Bu müzakereler sonucunda 1999 tarihinde Cenevre'de toplanan bir Diplomatik Konferans Cenevre Anlaşmasını ve bu Anlaşmayla ilgili Yönetmelikleri kabul etmiştir. O tarihte 24 ülke bu anlaşmaya imza koymuştur. Yeni üyelerin katılımıyla bu sayının artması beklenmektedir. Nasıl ki, Madrid Protokolü, Madrid Anlaşmasındaki olumsuzlukları gidermeye yönelik değişiklikler içeriyorsa, Cenevre Anlaşmasıyla da Lahey Anlaşmasındaki olumsuzluklar giderilmek istenmiştir.

Cenevre Anlaşması ile getirilen yenilikler şöyle özetlenebilir : i) Yapılan değişikliklerle Anlaşma, tasarım tescilinde esasa ilişkin inceleme yapan ülkelerin katılımına uygun hale getirilmiştir. Bu bağlamda Uluslararası Büronun başvurunun bir kopyasını taraf devlete gönderdiği tarihten itibaren, gönderilen devletin 6 ay içinde başvuruyu reddetme yetkisi bulunmaktadır. Ancak söz konusu devlet esasa ilişkin inceleme (yenilik incelemesi) yapıyorsa bu süre 12 ay olarak öngörülmüştür. ii) Lahey Anlaşmasının 1934 ve 1960 versiyonlarıyla öngörülen başvuru prosedürü daha da kolaylaştırılarak sistem cazip hale getirilmiştir. iii) Devletlerin yanında, Topluluk Marka ve Tasarım Ofisi (OHIM) ve Afrika Fikri Mülkiyet Organizasyonu (OAPI) gibi bölgesel tescil yapan kuruluşlarla ilişki kurmaya imkan tanınmıştır. Devletlerin yanında hükümetlerarası organizasyonların da üyeliğine açık bir düzenlemeye gidilmiştir. Böylece Anlaşmanın uygulanmasının olabildiğince geniş

bir coğrafi alana yayılması hedeflenmiştir. iv) Lahey Anlaşmasının başlığındaki saklama (deposit) ifadesi, tescil (registration) şeklinde değiştirilmiştir. Anlaşma metninde de deposit yerine, başvuru (application) ve tescil (registration) sözcüklerine yer verilerek yapılan işlemi daha doğru bir şekilde ifade eden kavramlar tercih edilmiştir. v) Kural olarak başvurular 6 ay içinde yayımlanır. Ancak başvuru sahibinin talebiyle, Topluluk ve Türk Hukukunda olduğu gibi, taraf ülkelerin ulusal mevzuatlarının iznine bağlı olarak maksimum 30 aylık yayın erteleme kabul edilmiştir. Bu süre, Anlaşmanın 1960 tarihli versiyonunda 12 ay olarak öngörülmüştür. vi) İnternet vasıtasıyla araştırma ve başvuru yapma planlanmıştır.

Bu Anlaşmanın amacı, bir merkezden (WIPO) tescil başvurusuna imkan vererek, işlemlerin kolaylaştırılmasını sağlamaktır. Anlaşma, ülkemiz bakımından da yürürlüğe girince tasarım sahiplerinin TPE'ye başvurarak ya da doğrudan WIPO'nun Cenevre'deki Uluslararası Bürosuna başvurarak, bu Anlaşmadan yararlanması mümkün olacaktır. Bir tescille, Anlaşmaya taraf olan bir ya da daha çok ülkede koruma sağlanır. Ancak önemle belirtilmelidir ki, koruma ulusal olup, hak sahibi sadece koruma talep edilen ülke hukukunun sağladığı korumadan faydalanabilir. Diğer bir deyişle, anılan Anlaşma, maddi hukuka ilişkin hükümler içermemektedir. Bundan dolayı başvuruda gösterilen ülkelere bazıları, kendi hukuklarında kabul edilen koruma şartlarını karşılamadığı gerekçesiyle başvuruları reddedebilir.

Bu Anlaşmanın üzerinde bu kadar durulmasında temel etken, tasarımların dünya ticaretinde artan önemi ve buna bağlı olarak da dünyada tasarım korumasına verilen önemdir. Bu değişiklik çalışmalarına Amerika, Avustralya, Kanada, Çin ve Japonya gibi ülkelerin de katılması ve Cenevre Anlaşmasını imzalaması, Anlaşmayı daha da önemli kılmaktadır. Bu Anlaşmada yapılan Cenevre değişikliği ile Lahey'e taraf olmayan devletlerin mevzuatları ile Anlaşmanın hükümlerini uyumlu hale getiren bir düzenlemeye gidilerek, diğer ülkelerin de katılımını sağlamak hedeflenmiştir. Özellikle, tasarım tescili için esasa ilişkin inceleme sistemini benimsemiş ülkelerin yasal düzenlemeleriyle uyumlaştırmaya özen gösterilmiştir .

Yeni düzenlemenin yürürlüğe girmesiyle birlikte bu Anlaşmayla, markalarla ilgili Madrid Protokolünde olduğu gibi, Topluluk Tasarımı arasında bir bağlantı kurulması düşünülmektedir . Ancak kısa vadede bu bağlantının sağlanabileceği beklenmemelidir.

IV.

LOCARNO

ANLAŞMASI

Tasarımların uluslararası sınıflandırılmasına ilişkin Locarno Anlaşması 1968 yılında hazırlanmış ve 1971 yılında yürürlüğe girmiştir . Anlaşmaya taraf ülke vatandaşlarından oluşan Uzmanlar Komitesi, sınıflandırmada zaman zaman değişiklik yapmaktadır. Anlaşmayla, taraf ülkeler arasında bir birlik oluşturulmuştur. Anlaşmanın amacı tasarımların uygulanacağı ürünleri sınıflandırarak yönetimi kolaylaştırmaktır. Locarno Anlaşması, sadece tasarımların sınıflandırılmasıyla ilgili olup, Lahey Anlaşmasındaki düzenlemeye benzer şekilde, koruma şartları ve ihlaller gibi maddi hukuka ilişkin konuları içermemektedir Bu nedenle koruma kapsamının belirlenmesinde bu sınıflandırmanın, kural olarak bir rolü bulunmamaktadır .

Anlaşmanın ilk bölümünde tasarımlarla ilgili 32 sınıf ve 223 alt sınıf liste halinde gösterilmiştir. İkinci bölümde, tasarıma konu olabilecek 6250 çeşit eşyanın alfabetik listesi verilmiştir. Taraf ülkeler bu sınıflandırmayı resmi dokümanlarında dikkate almak zorunda olmakla birlikte, korumanın şartları ve kapsamı bakımından özgürdür .

Tasarımların, kural olarak, farklı sınıflardaki ürünlere uygulanma kabiliyeti vardır. O nedenle, tasarım alanındaki sınıflandırmayla elde edilecek sonuç, markaya oranla daha

sınırlı olacaktır . Bu durum da, anılan Anlaşmanın başarı şansını azaltmaktadır.

Topluluk Markası bakımından uluslararası sınıflandırmaya ilişkin Nis Anlaşmasıyla kabul edilen sınıflandırma benimsenerek EURONİCE gerçekleştirilmiştir. Topluluk Tasarımı bakımından da benzer bir yöntem izlenerek, tasarımların uluslararası sınıflandırılmasına ilişkin Locarno Anlaşmasıyla ilişki kurularak EUROLOCARNO kabul edilmiştir. Böylece Topluluk Hukukunda da Locarno Anlaşmasına göre sınıflandırma kabul edilmiştir.

Türkiye Locarno Anlaşmasına taraf olup, EndTasKHK'nın 27. maddesi gereği ülkemizdeki sınıflandırma Locarno Anlaşmasına göre yapılmaktadır.

V. SONUÇ

Sanayileşmeden sonra, fikri mülkiyet haklarıyla ilgili uluslararası düzeyde birtakım anlaşmalar yapılmış ve yürürlüğe girmiştir. Ancak son zamanlarda dünya ticaretindeki bu artışa paralel olarak bu düzenlemeler de hızını artırmıştır. Gerçekten, son zamanlarda küreselleşmeyle birlikte dünya ticaretindeki hızlı artışa paralel olarak, fikri mülkiyet haklarının da uluslararası düzeyde korunması çok önemli hale gelmiştir. O kadar ki, bugün fikri mülkiyet hakları uluslararası ticari görüşmelerde gündemin ilk sıralarını işgal etmektedir.

Tescile tabi fikri mülkiyet hakları arasında marka ve patent önemli bir yer işgal etmektedir. Son yıllarda bunlara tasarımlar da eklenmiştir. Gerçekten, her geçen gün tasarımların ekonomideki artan önemine paralel olarak, tasarım korumasının da önemine vurgu yapılmaya başlanmıştır. Marka ve patentlerde olduğu gibi, günümüzde tasarımların da uluslararası düzeyde benzer şekilde korunması bir ihtiyaç haline gelmiştir. Bu ihtiyacı gidermek için, geçen yüzyılın ilk çeyreğinde tasarımların uluslararası düzeyde başvurusunu ve tescilini kolaylaştırmak düşüncesiyle Lahey Anlaşması kabul edilmiştir. Bu Anlaşma, zaman zaman değişiklik geçirmiştir. Anlaşmanın günümüz ihtiyaçlarına cevap vermediği dikkate alınarak, 1999 tarihinde Anlaşmada çok önemli değişiklikler yapan Cenevre Anlaşması imzalanmıştır. Türkiye'nin de imza koyduğu Cenevre Anlaşmasının kısa bir süre içinde yürürlüğe girmesi beklenmektedir.

Yukarıda da ifade edildiği üzere, fikri mülkiyet haklarında ülkesel koruma ilkesi benimsenmiştir. Ancak, devletlerin benzer uygulama yapması ve böylece hak sahiplerinin hak aramalarını kolaylaştırmak bakımından sınıflandırma gibi hususlarda, uluslararası anlaşmalar kabul edilmiştir. Bu bağlamda Locarno Anlaşması tasarımların sınıflandırılmasına ilişkin olup, ülkemiz de bu anlaşmaya taraftır. Anlaşmanın ilgili hükümleri gereği oluşturulan Uzmanlar Komitesi belli dönemlerde toplanarak, tasarımlar için kabul edilen uluslararası listeyi değiştirerek yenilemektedir. Yine, koruma her ne kadar ülkesel de olsa, tasarımların uluslar arası tescilini kolaylaştıran Lahey Anlaşması konuya ilişkin çok önemli bir işleve sahiptir. Cenevre Anlaşmasının yürürlüğe girmesiyle, başvuru ve tescil sistemindeki basitleştirme ve esneklik sayesinde Anlaşmanın coğrafi alanın bir hayli genişlemesi beklenmektedir. Cenevre Anlaşmasının hazırlık çalışmalarına yoğun ilgi gösterilmesi bu beklentiyi artırmaktadır.

Uluslararası başvuru, tescil ve sınıflandırmaya ilişkin Lahey, Cenevre ve Locarno Anlaşmaları maddi hukuka ilişkin hükümler içermemektedir. Tasarımlara ilişkin bu uluslararası anlaşmalar, sadece başvuru ve tescili kolaylaştırmaya yöneliktir. Bugün nasıl ki, dünya patenti, dünya markası kavramlarından söz edilemiyorsa, dünya tasarımı da telaffuz edilemez. Bununla birlikte, bölgesel korumayı gerçekleştiren AB Hukuku burada anılmalıdır. Bugün, bir Topluluk Tasarımına sahip olan kişinin hakkı, 15 AB üyesi ülkede aynı şekilde ve tek hukuk (AB Hukuku) çerçevesinde korunmaktadır. Bu açıklamalar da göstermektedir ki, Avrupa Topluluğu bir tarafa bırakılırsa, tasarım sahipleri hangi ülke(ler)de tasarımının tescilli olarak korunmasını istiyorsa, o ülke(ler)de tescil yaptırarak

belge almak zorundadır. Tasarım sahibi, değişik ülkelerde tek tek başvuruda çok önemli para ve emek harcayacağını düşünerek, uluslararası anlaşmalarda öngörülen kolaylıklardan faydalanarak, başvurusunu yaparak belge alabilecektir.

Lahey Anlaşmasından yararlanabilmek için taraf ülkede tescil sisteminin kabul edilmiş olması gerekir. Dolayısıyla bu Anlaşma, tescilsiz tasarımlar bakımından uygulanmaz. Tescilsiz tasarımlar bakımından karşılıklılık ilkesi geçerlidir. Buna göre, bir devlet, Türk vatandaşlarının tescilsiz tasarımını kendi ülkesinde koruyorsa, o ülkenin vatandaşları da ülkemizde Türk Hukuku çerçevesinde tescilsiz tasarımının korunmasını talep edebilecektir. AB Hukukunda Topluluk Tescilsiz Tasarımları bakımından karşılıklılık ilkesine ilişkin herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu bağlamda Toplulukta tasarımını kamuya sunan Türk vatandaşları, şartları oluşmuşsa tescilsiz korumadan 3 yıl süreyle faydalanabilecektir.